

Brusel 22. prosince 2025
(OR. en)

17127/25

ENV 1444
CLIMA 630
STATIS 109
ECO 53
FIN 1599

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	16. prosince 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 765 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ o uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 691/2011 o evropských environmentálních hospodářských účtech

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 765 final.

Příloha: COM(2025) 765 final

V Bruselu dne 16.12.2025
COM(2025) 765 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 691/2011 o evropských environmentálních hospodářských účtech

(1) Úvod

Nařízení (EU) č. 691/2011 o evropských environmentálních hospodářských účtech ⁽¹⁾ (dále jen „nařízení“) zavedlo společný rámec pro sběr údajů, sestavování, předávání a vyhodnocování evropských environmentálních hospodářských účtů. Článek 10 nařízení stanoví následující:

Komise předloží do 31. prosince 2013 Evropskému parlamentu a Radě a poté jim předkládá každé tři roky zprávu o uplatňování tohoto nařízení. Ve zprávě se vyhodnotí zejména kvalita předávaných údajů, metody shromažďování údajů, administrativní zátěž pro členské státy a respondenty, jakož i proveditelnost a efektivnost těchto statistik.

Toto je pátá zpráva vypracovaná za účelem plnění této povinnosti. Předchozí zprávy byly zveřejněny v letech 2022 ⁽²⁾, 2019 ⁽³⁾, 2016 ⁽⁴⁾ a 2013 ⁽⁵⁾.

(2) ENVIRONMENTÁLNÍ HOSPODÁŘSKÉ ÚČTY

Zelená dohoda pro Evropu tvoří od roku 2019 základ závazku Komise řešit problémy v oblasti klimatu a životního prostředí. Objevily se však nové globální výzvy a cílem Evropské komise je učinit EU udržitelnější, konkurenceschopnější, odolnější a lépe připravenou na změnu klimatu.

Hospodářství a životní prostředí jsou neoddělitelně spjata. Konzistentní a úplné informace o dopadech našich ekonomických činností na životní prostředí, o sociálních a ekonomických přínosech, které nám životní prostředí přináší, a o přínosech ochrany životního prostředí podporují provádění priorit EU týkajících se posílení udržitelnosti a odolnosti výroby v EU a ochoty dekarbonizovat hospodářství. Tvůrci politik proto potřebují vysoce kvalitní statistiky o souvislostech mezi životním prostředím a hospodářstvím, aby mohli sledovat pokrok a rozhodovat o politických opatřeních.

Environmentální hospodářské účty (zkráceně „environmentální účty“) jsou mocným, víceúčelovým informačním rámcem, který se zabývá udržitelností a dopady ekonomických činností EU na klima. Běžné hospodářské statistiky, jako jsou národní účty, nejsou samy o sobě navrženy tak, aby plně zohledňovaly environmentální dopady výroby, spotřeby, investic nebo financování. Díky integraci ekonomických a environmentálních aspektů poskytují environmentální účty úplnější obraz situace.

Připravovaný revidovaný standard národních účtů ESA 202X bude zahrnovat přírodní zdroje v mnohem větší míře než dosud. Sestavování národních účtů se proto bude více než kdy jindy

⁽¹⁾ [Úř. věst. L 192, 22.7.2011, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/691/2025-06-24](http://data.europa.eu/eli/reg/2011/691/2025-06-24)

⁽²⁾ [COM\(2022\) 718, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52022DC0718](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52022DC0718)

⁽³⁾ [COM\(2020\) 56, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1583142055591&uri=CELEX:52020DC0056](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1583142055591&uri=CELEX:52020DC0056)

⁽⁴⁾ [COM\(2016\) 663, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1478531808092&uri=CELEX:52016DC0663](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1478531808092&uri=CELEX:52016DC0663)

⁽⁵⁾ [COM/2013/0864, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52013DC0864](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52013DC0864)

opírat o spolehlivé údaje z environmentálních účtů.

Evropské environmentální účty podtrhují nadnárodní rozměr otázek v oblasti životního prostředí, zaujímají systematický přístup a pokrývají všechny členské státy a environmentální témata, čímž umožňují hodnocení politiky a srovnávání napříč členskými státy.

Klíčovým rysem environmentálních účtů je integrace, konkrétně integrace různých druhů informací (statistických, administrativních, modelových atd.) a integrace environmentálních a ekonomických aspektů, jako je i) spotřeba energie, daně a emise do ovzduší; ii) těžba materiálů a odpady; iii) výdaje vládních institucí a podniků (včetně investic) související s životním prostředím a klimatem a iv) rozsah a stav ekosystémů a jejich přínos pro společnost a životní prostředí.

Environmentální účty jsou účinným a efektivním způsobem shromažďování informací, protože:

- opětovně využívají dostupné údaje, což umožňuje vytvářet nové informace s omezenou administrativní zátěží podniků a občanů,
- umožňují křížovou kontrolu a porovnávání informací z různých zdrojů, čímž umožňují získat kvalitní informace s omezeným úsilím.

Evropské environmentální účty jsou založeny na mezinárodních standardech centrálního rámce systému environmentálních hospodářských účtů (SEEA CF) ⁽⁶⁾ a ekosystémových účtech systému integrovaných environmentálních hospodářských účtů (SEEA EA) ⁽⁷⁾. Tyto standardy vytvořila a zveřejnila OSN, Evropská komise (Eurostat), Organizace OSN pro výživu a zemědělství, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), Mezinárodní měnový fond a Světová banka. Centrální rámec SEEA CF je revidován a jeho aktualizace je naplánována na rok 2028.

Životní prostředí a klima ovlivňují lidi na celém světě a mnoho přeshraničních aspektů obou je spojeno s emisemi do ovzduší, materiály a obchodem, využíváním vody, energií, daněmi, investicemi atd. Globální standardy jsou proto nezbytné. Proto je centrální rámec SEEA CF koordinován s evropským systémem účtů a platební bilancí.

V rámci výše uvedených standardů nařízení stanoví evropské environmentální účty pro vykazování ze strany členských států, zdroje údajů, provádění pilotních studií atd. Má význam pro Evropský hospodářský prostor (EHP) ⁽⁸⁾. Rozděluje účty do následujících devíti modulů.

- **Účty emisí do ovzduší:** emise šesti skleníkových plynů (včetně CO₂ a CO₂ z biomasy použité jako palivo) a sedmi látek znečišťujících ovzduší (včetně amoniaku a jemných

⁽⁶⁾ <https://seea.un.org/>

⁽⁷⁾ <https://seea.un.org/ecosystem-accounting>

⁽⁸⁾ Zahrnuje Norsko a Island. Lichtenštejnsko má úplnou výjimku. Dvoustranná statistická dohoda Švýcarska s Evropskou unií zahrnuje toto nařízení od prosince 2019. (Rozhodnutí Statistického Výboru Evropské Unie a Švýcarska č. 2/2019 ze dne 2. prosince 2019, kterým se nahrazuje příloha A Dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o spolupráci v oblasti statistiky [2020/51] (Úř. věst. L 17, 22.1.2020, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/51/oj>).

prachových částic), s rozdělením zahrnujícím 64 hospodářských odvětví, která produkují emise, a domácnosti.

- **Daně související s životním prostředím podle ekonomických činností:** daně související s energií, dopravou, znečištěním a přírodními zdroji, včetně zvláštních kategorií pro CO₂ a systémy obchodování s emisemi, v členění zahrnujícím 64 platících průmyslových odvětví plus domácnosti a nerezidenty.
- **Účty materiálových toků na makroekonomické úrovni:** množství fyzických vstupů do hospodářství, akumulace materiálu v hospodářství a výstupy do jiných hospodářství nebo vstupy zpět do životního prostředí. Jedná se o zásadní informace pro sledování pokroku na cestě k oběhovému hospodářství.
- **Účty výdajů na ochranu životního prostředí:** výdaje vynaložené hospodářskými jednotkami na ochranu životního prostředí. Výdaje zahrnují investice a kategorie spotřeby.
- **Účty sektoru environmentálního zboží a služeb:** produkce, přidaná hodnota a vývoz zboží a služeb za účelem ochrany životního prostředí nebo hospodaření s přírodními zdroji. Jsou také poskytovány informace o zaměstnanosti spojené s těmito činnostmi.
- **Účty fyzických energetických toků:** energetické toky z životního prostředí do hospodářství (těžba přírodních zdrojů), uvnitř hospodářství (výroba a využívání energetických produktů) a z hospodářství do životního prostředí (vypouštění energetických reziduí) s rozčleněním na 64 odvětví a domácnosti.
- **Účty lesů:** údaje o lesních zdrojích a ekonomické činnosti v odvětví lesnictví a těžby dřeva způsobem, který je plně slučitelný s údaji vykázanými v rámci ESA 2010.
- **Účty environmentálních dotací a podobných transferů:** běžné a kapitálové transfery od vlády podnikům a domácnostem určené na podporu činností, které chrání životní prostředí a přírodní zdroje, včetně výroby a používání environmentálních produktů.
- **Ekosystémové účty:** údaje o rozsahu a stavu ekosystémových aktiv a služeb, které poskytují společnosti a hospodářství. Mezi příklady ekosystémových služeb patří zásobování plodinami, opylování plodin, cestovní ruch orientovaný na přírodu a globální regulace klimatu.

Každý z výše uvedených modulů je definován v jedné příloze nařízení. Členské státy jsou povinny předkládat Komisi (Eurostatu) údaje podle příloh I až III od roku 2013, podle příloh IV až VI od roku 2017 a podle příloh VII a VIII od konce roku 2025, přičemž údaje podle přílohy IX (ekosystémové účty) mají být předloženy do konce roku 2026.

(3) VÝVOJ OD POSLEDNÍ ZPRÁVY

Změny nařízení a dalších odvozených právních předpisů

Nařízení (ES) 2024/3024 ze dne 27. listopadu 2024, kterým se mění nařízení (EU) č. 691/2011. Nejprve přidalo tři nové moduly, a to účty lesů, účty environmentálních dotací a podobných transferů a ekosystémové účty.

Nové moduly účtů lesů a environmentálních dotací a podobných transferů vycházejí z dřívějších dobrovolných předání údajů (z let 2016 a 2015).

Pro většinu členských států je modul ekosystémových účtů nový. Vychází ze standardu SEEA EA OSN zavedeného v roce 2021, jakož i ze zkušeností získaných v Eurostatu, Společném výzkumném středisku Komise (JRC) a některých členských státech v posledních několika letech. Metodiky, které poprvé vyvinulo středisko JRC v rámci projektu INCA ⁽⁹⁾, Eurostat, JRC a skupina národních odborníků vyvíjejí od roku 2021, přičemž Eurostat organizuje dobrovolný sběr údajů v letech 2023 a 2024 v rámci přípravy na první kolo podávání zpráv podle nařízení v roce 2026 a Komise (Eurostat) od roku 2017 spolufinancuje budování kapacit v členských státech prostřednictvím ročních grantů.

Tyto tři moduly zlepší dostupné informace pro několik opatření a cílů EU, včetně ambice klimatické neutrality, strategie „Od zemědělece ke spotřebiteli“, Lesní strategie EU, Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 a Globální úmluvy o biologické rozmanitosti, Strategie pro půdu do roku 2030, nařízení o obnově přírody a Akčního plánu pro nulové znečištění. Pomohou také zvýšit význam monitorování cílů udržitelného rozvoje pro EU.

Díky integrované struktuře účtů tyto nové moduly také významným způsobem doplní základní statistické údaje a zvýší možnosti šesti stávajících modulů, protože bude možné kombinovat nové a staré účty a získávat nové ukazatele.

Například nové ekosystémové účty lze kombinovat se stávajícími účty emisí do ovzduší, aby bylo možné porovnat objem sekvestrace uhlíku ekosystémy s objemem emisí skleníkových plynů. Existuje také silná vazba mezi ekosystémovými účty, účty lesů a účty materiálových toků na makroekonomické úrovni, pokud jde o těžbu biomasy.

Kromě tří nových modulů zlepšilo nařízení (EU) 2024/3024 ze dne 27. listopadu 2024 situaci i v dalších ohledech. Komise (Eurostat) byla pověřena zveřejněním a případným shromažďováním údajů od členských států o investicích do zmírňování změny klimatu (viz níže). Komise (Eurostat) byla rovněž požádána, aby vytvořila novou digitální publikaci o změně klimatu a portál s údaji z environmentálních účtů. Komise (Eurostat) byla pověřena vypracováním studie proveditelnosti peněžního ocenění ekosystémových služeb a studií kvality údajů o vodě, dotacích na energie a přizpůsobení se klimatu. Zlepšení bylo dosaženo také v souvislosti s novými zdroji údajů pro účty, pilotními studiemi, výjimkami a financováním ze strany EU.

Níže jsou uvedena další opatření s právním základem, která byla přijata od poslední zprávy Evropskému parlamentu a Radě.

- Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/1769 ⁽¹⁰⁾, pokud jde o aktualizaci orientačního přehledu environmentálního zboží a služeb a ekonomických činností Tímto nařízením

⁽⁹⁾ <https://ecosystem-accounts.jrc.ec.europa.eu/>

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L, 2024/1769, 27.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/1769/oj

byl stanoven referenční seznam, který určuje rozsah sestavení přílohy V nařízení (EU) č. 691/2011.

- Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2025/1131 ⁽¹¹⁾, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 691/2011, pokud jde o investice na zmírňování změny klimatu a zavedení klasifikace environmentálních účelů Zmírňování změny klimatu, včetně souvisejících investic, je nezbytné pro dosažení cíle klimatické neutrality v EU do roku 2050. Proto jsou do evropských environmentálních účtů zahrnuty charakteristiky dalších investic do zmírňování změny klimatu. Údaje se týkají všech odvětví a činností hospodářství, které jsou důležité pro zmírňování změny klimatu, a jsou rozděleny podle členských států. První údaje o investicích do zmírňování změny klimatu mají být předloženy v říjnu 2025. Klasifikace environmentálních účelů je nová klasifikace zavedená OSN v roce 2024, která nahrazuje starou klasifikaci činností a výdajů na ochranu životního prostředí (CEPA 2000) a klasifikaci činností v oblasti hospodaření s přírodními zdroji (CReMA 2008).
- Nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/137 ⁽¹²⁾ byla zavedena NACE Revize 2 aktualizace 1. Vzhledem k tomu, že klasifikace ekonomických činností NACE upravuje předkládání údajů členskými státy Komisi (Eurostatu) pro environmentální ekonomické účty, změnilo nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2025/472 ⁽¹³⁾ přílohy IV a V nařízení 691/2011 aktualizací požadavků na předkládání údajů vyjádřených v NACE Revizi 2, aby byly v souladu s aktualizacemi této klasifikace. V budoucnu bude zahájena implementace NACE Revize 2 aktualizace 1 klasifikace v nařízení (EU) 691/2011.

Navzdory intenzivní technické přípravě tří nových modulů ve všech členských státech požádalo osm zemí o výjimky pro zavedení jednoho nebo několika nových modulů, což znamená, že začnou vykazovat údaje o jeden až dva roky později než ostatní členské státy. Všechny žádosti o výjimku byly řádně odůvodněny a schváleny v prováděcím rozhodnutí Komise (EU) 2025/1170 ze dne 13. června 2025 ⁽¹⁴⁾. Třináct členských států požádalo o výjimky pro předkládání údajů o investicích do zmírňování změny klimatu na jeden nebo dva roky počínaje říjnem 2025.

Nové údaje a ukazatele, nové publikace

Od poslední zprávy v roce 2022 Komise (Eurostat) kromě nových modulů zvýšila množství a zlepšila kvalitu informací dostupných z environmentálních účtů.

- Komise (Eurostat) zveřejnila:

⁽¹¹⁾ [Úř. věst. L, 2025/1131, 4.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1131/oj](http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1131/oj)

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 19, 20.1.2023, s. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/137/oj

⁽¹³⁾ Úř. věst. L, 2025/472, 11.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/472/oj

⁽¹⁴⁾ [Úř. věst. L, 2025/1170, 16.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1170/oj](http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1170/oj)

- Portál statistických údajů o environmentálních hospodářských účtech (dále jen „přehled“) ⁽¹⁵⁾ a
- digitální publikaci o zmírňování změny klimatu ⁽¹⁶⁾,

jak vyžaduje článek 10 pozměněného nařízení.

Oba produkty byly vydány v prosinci 2024. Přehled shrnuje klíčové ukazatele environmentálního hospodářského účtu uživatelsky přívětivým a interaktivním způsobem. Digitální publikace „Statistika zmírňování změny klimatu“ (Statistics on climate change mitigation) obsahuje interaktivní grafy a mapy, díky nimž mohou uživatelé proniknout do údajů z environmentálních účtů.

- Od listopadu 2021 zveřejňuje Komise (Eurostat) čtvrtletní odhady emisí skleníkových plynů ⁽¹⁷⁾, které jsou plně v souladu s národními účty. Jejich zveřejnění trvá pouze čtyři a půl měsíce po skončení referenčního období. Včasné zveřejňování odhadů emisí je z politického hlediska odpovědí na potřebu rychlejšího a častějšího informování. Nové odhady nevyžadují od členských států žádné další zprávy.
- Kromě zveřejnění údajů vykázaných členskými státy podle nařízení Eurostat zveřejňuje předběžné odhady účtů emisí skleníkových plynů do ovzduší v T + 12 měsíců po skončení referenčního období a v T + 6 měsíců pro účty materiálových toků.
- Komise (Eurostat) kombinuje environmentální účty s makroekonomickými modely, jako jsou multiregionální tabulky vstupů a výstupů, s cílem vytvořit kvalitnější a podrobnější environmentální stopy spotřeby EU, jako je například stopa skleníkových plynů ⁽¹⁸⁾ nebo materiálová stopa ⁽¹⁹⁾.

Metody sběru údajů a administrativní zátěž

Environmentální účty obvykle nevyžadují, aby občané nebo podniky vyplňovali nové průzkumy, protože většinou využívají údaje, které již mají k dispozici vnitrostátní orgány. Tyto existující údaje jsou často doplněny dalšími odhady, např. z modelů, je-li to nutné. Kromě údajů z národních účtů zahrnují environmentální účty údaje z celé řady zdrojů, včetně statistických údajů o energetice, dopravě, materiálech, zemědělství a lesnictví, výdajích vládních institucí a daních, a také nestatistické zdroje, jako jsou údaje z pozorování Země, údaje z biofyzikálních modelů a informace o biologické rozmanitosti z občanské vědy.

⁽¹⁵⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/environmental-accounts/>

⁽¹⁶⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_climate_change_mitigation

⁽¹⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Quarterly_greenhouse_gas_emissions_in_the_EU

⁽¹⁸⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Greenhouse_gas_emission_footprints

⁽¹⁹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Material_flow_accounts_statistics_-_material_footprints

Pro splnění požadavků na údaje stanovených v nařízení bude možná nutné, aby orgány v členských státech upravily stávající údaje tak, aby byly v souladu s koncepcemi nařízení. Tyto úpravy mohou vyžadovat určitý objem práce ze strany vnitrostátních orgánů a občanů, například upravené nebo rozšířené průzkumy v domácnostech nebo podnicích, které by poskytly údaje pro vybrané proměnné v environmentálních účtech.

Země se také mohou rozhodnout provádět specifické sběry údajů pro environmentální účty pro zlepšení kvality údajů. Některé země například zavedly průzkumy, které doplňují jejich další zdroje údajů pro sektorové účty environmentálního zboží a služeb (příloha V nařízení). Tyto průzkumy se provádějí každý rok nebo jednou za několik let. Výsledná dodatečná zátěž pro podniky je velmi nízká.

Závěrem lze říci, že administrativní zátěž pro podniky a domácnosti při poskytování údajů pro environmentální účty je velmi malá.

Pokud jde o administrativní zátěž pro vnitrostátní orgány, situace je následující. Většinu práce při sestavování účtů vykonávají vnitrostátní orgány, obvykle národní statistické úřady nebo příležitostně ministerstva energetiky či životního prostředí. Dalšími vnitrostátními orgány, které přispívají do účtů, jsou orgány ochrany životního prostředí a daňová správa. Tato práce z velké části spočívá v opětovném využití a integraci stávajících zdrojů statistických údajů, jako jsou podniková šetření, a nestatistických zdrojů údajů, jako jsou administrativní záznamy.

Průměrný počet zaměstnanců vnitrostátních orgánů potřebných k sestavení účtů se odhaduje na šest až devět přepočtených plných pracovních úvazků pro devět příloh nařízení ⁽²⁰⁾.

Každá ze starších příloh I–VI vyžaduje v průměru 0,5 až 1 přepočtených plných pracovních úvazků. Zpočátku se odhaduje, že tři nové přílohy si vyžádají dva až tři dodatečné přepočtené plné pracovní úvazky v každém vnitrostátním orgánu ⁽²¹⁾, přičemž přesný počet závisí na faktorech, jako jsou podmínky v daném členském státě a rozsah stávajících zdrojů údajů.

Očekává se, že s postupujícím vývojem výrobních systémů lze očekávat zvýšení efektivity.

Snížení zátěže a zjednodušení jsou pro Komisi velmi důležité. Ve spolupráci s národními statistickými úřady provádí Eurostat opatření ke snížení zátěže členských států spojené se shromažďováním a vykazováním údajů.

- Zaměstnanci Eurostatu vyvíjejí metodiky, píší pokyny, poskytují nástroje pro sestavování statistik, řídí skupiny odborníků a spravují granty, které jsou nezbytné pro zvýšení efektivity a koordinace v členských státech.
- Odborné skupiny Komise (Eurostatu) koordinují tvorbu údajů, podporují sdílení osvědčených postupů a společných řešení a zvyšují efektivitu

⁽²⁰⁾ Zdroj: Národní statistické úřady členských států, údaje shromážděné v rámci analýzy nákladů evropské statistiky v roce 2020.

⁽²¹⁾ Zdroj: Národní statistické úřady členských států, údaje shromážděné od skupiny odborníků „ředitelé odvětvových a environmentálních statistik a účtů (DIMESA)“ a k projednání touto skupinou v roce 2021.

- Komise (Eurostat) vyvinula a poskytla členským státům nástroj pro sestavování a údaje pro celou EU pro účty ekosystémových služeb (nástroj INCA) a nástroj pro sestavování účtů energií (nástroj PEFA Builder). Členské státy, které tyto nástroje používají, budou mít jen málo práce s tím, aby zavedly účty energií a ekosystémových služeb, které budou mít uspokojivou kvalitu. Členské státy mohou také používat své vlastní nástroje a údaje.
- Rozsah a stav ekosystémů lze z velké části založit na stávajících údajích z celé EU.
- Několik vnitrostátních orgánů využilo granty (spolufinancované Komisí) k zavedení metod nebo k vývoji nástrojů nezbytných pro tvorbu údajů, čímž se zvýšila jejich účinnost.

Tyto iniciativy Komise (Eurostatu) výrazně snížily administrativní zátěž a náklady v členských státech. Snížení se odhaduje přibližně na jeden až dva přepočtené plné pracovní úvazky na členský stát a nejméně 2 miliony EUR ročně pro všechny členské státy dohromady.

Závěrem lze říci, že zatížení vnitrostátních orgánů je omezené a mnohem menší ve srovnání s přínosy environmentálních účtů. Eurostat je velmi pozorný a zátěž spojenou se shromažďováním údajů se neustále snaží snižovat. Za tímto účelem Eurostat v této věci neustále komunikuje s členskými státy.

(4) PROVEDITELNOST A EFEKTIVNOST STATISTIK

Efektivnost environmentálních účtů záleží na dvou faktorech: zaprvé, jak mohou být stávající informace reorganizovány do jednotného účetního rámce, a zadruhé, jakým způsobem a v jaké míře jsou účty používány.

Pokud jde o první faktor, ilustruje to odhad ekosystémové služby zásobování plodinami v nové příloze IX na základě stávajících informací z účtů materiálových toků v příloze III.

Pokud jde o druhý faktor, environmentální účty slouží jako podklad pro ekonomické analýzy a hodnocení dopadů a slouží ke sledování pokroku při plnění politických cílů. Několik ukazatelů environmentálního účtu, jako je materiálová stopa, míra využití oběhového materiálu, podíl environmentálních daní na celkových daňových příjmech a stopa spotřeby EU v oblasti skleníkových plynů, bylo použito ke sledování pokroku, kterého EU dosahuje při plnění cílů udržitelného rozvoje⁽²²⁾, a při monitorování 8. všeobecného akčního programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2030⁽²³⁾.

⁽²²⁾ <https://data.europa.eu/doi/10.2785/1111373> Ukazatele cílů udržitelného rozvoje založené na environmentálních účtech jsou „intenzita emisí do ovzduší v průmyslu“, „materiálová stopa“, „hrubá přidaná hodnota v odvětví životního prostředí“, „míra využití oběhového materiálu“ a „podíl environmentálních daní na celkových daňových příjmech“. Tato zpráva také používá uhlíkovou stopu v kapitole o vedlejších účincích.

⁽²³⁾ <https://www.eea.europa.eu/en/topics/at-a-glance/state-of-europes-environment/environment-action-programme/8th-eap-indicator-based-progress>

V rámci EU pro monitorování oběhového hospodářství⁽²⁴⁾ se na základě environmentálních účtů sestavuje několik ukazatelů pro vstup materiálů do hospodářství a využití primárních a sekundárních materiálů.

Ukazatele odvozené z environmentálních účtů rovněž pomohou sledovat pokrok EU při dosahování cílů Úmluvy o biologické rozmanitosti⁽²⁵⁾ a účinnost dalších politik v oblasti ochrany biologické rozmanitosti a nulového znečištění.

Ukazatele stavu ekosystémů jsou v souladu s ukazateli používanými pro sledování nařízení o obnově přírody. To znamená, že environmentální účty lze použít ke sledování pokroku EU při dosahování příslušných cílů.

Prezentace politicky relevantních ukazatelů v novém přehledu environmentálních účtů⁽²⁶⁾ a hloubková analýza vzájemných závislostí mezi zmírňováním změny klimatu a ekonomickými činnostmi uvedená v digitální publikaci o zmírňování změny klimatu⁽²⁷⁾ podpoří využívání účtů pro tvorbu politik.

Proveditelnost nových modulů, které byly do nařízení přidány, je dána jejich koncepcí, neboť byly testovány specializovanými pracovními skupinami s národními odborníky a/nebo prostřednictvím grantů předtím, než Komise navrhla změnu. Metodickou podporu ve formě příruček poskytuje Komise (Eurostat) ve spolupráci s členskými státy.

(5) KVALITA ÚDAJŮ PŘEDLOŽENÝCH OD POSLEDNÍ ZPRÁVY

Nařízení vyžaduje, aby členské státy a země EHP předkládaly Eurostatu údaje a zprávy o kvalitě svých údajů⁽²⁸⁾. Několik kandidátských zemí a potenciálních kandidátů na členství v EU rovněž předkládá údaje požadované nařízením dobrovolně, částečně nebo zcela. Tato zpráva o uplatňování se zaměřuje na první skupinu zemí (země EU/EHP). Eurostat provádí validaci obdržených údajů a zpráv o kvalitě údajů a uveřejňuje je na svých internetových stránkách⁽²⁹⁾ společně s technickými a metodickými vysvětleními a s podkladovými informacemi⁽³⁰⁾.

⁽²⁴⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/monitoring-framework>

⁽²⁵⁾ <https://www.cbd.int/gbf>

⁽²⁶⁾. <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/environmental-accounts/>

⁽²⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_climate_change_mitigation

⁽²⁸⁾ Švýcarsko předkládá údaje podle dvoustranné statistické dohody Švýcarska s Evropskou unií od prosince 2019. Lichtenštejnsko má úplnou výjimku z nařízení (EU) č. 691/2011, jak je uvedeno v rozhodnutí Smíšeného výboru EHP č. 98/2012 ze dne 30. dubna 2012, kterým se mění příloha XXI (Statistika) Dohody o EHP (Úř. věst. L 248, 13.9.2012, s. 36, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/98\(2\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/98(2)/oj)).

⁽²⁹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data/database>

⁽³⁰⁾ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/environment/overview>

Většina členských států předkládá úplné soubory údajů a zprávy o kvalitě ve lhůtách stanovených v nařízení ⁽³¹⁾. V průběhu vykazovaných období několik členských států nedodrželo lhůty, obvykle jen o několik dní, ale na uživatele to nemělo žádný hmatatelný dopad.

Celkově jsou statistické údaje předkládané členskými státy pro všechny přílohy podle nařízení velmi dobré kvality a v letech 2022 až 2025 se dále zlepšily. To je zdokumentováno v ukazatelích kvality pro účty emisí do ovzduší a účty materiálových toků, které Eurostat zveřejňuje spolu s metadaty. Pravidelně se posuzuje soudržnost mezi účty energií a účty emisí do ovzduší, která se rovněž zlepšila.

Komise (Eurostat) očekává, že kvalita (úplnost) nově zavedených údajů pro přílohu V o investicích do zmírňování změny klimatu se v příštích dvou letechlepší, protože mnoho členských států získalo výjimku. Tento dodatečný čas jim umožní lépe se připravit. V prvních letech předkládání údajů proto budou údaje za tyto členské státy chybět a Eurostat je bude odhadovat pomocí modelovacích technik. V této oblasti je stále zapotřebí zlepšení. Komise (Eurostat) nadále spolupracuje s členskými státy na řešení technických a metodických problémů.

Další opatření ke zlepšení kvality údajů jsou buď plánována, nebo se již provádějí, jak je podrobně popsáno v následujícím oddíle.

(6) OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ

Komise (Eurostat) a členské státy se dohodly na Evropské strategii pro environmentální účty. Současná verze zahrnuje období od roku 2024 do roku 2028 ⁽³²⁾. Strategie, kterou nařízení nevyžaduje, stanoví pracovní program a koordinuje evropské úsilí o větší využívání environmentálních účtů a jejich další rozvoj, včetně případných nových modulů. Pokud jde o provádění nařízení, strategie má tyto cíle.

- Zlepšit komunikaci o environmentálních účtech a zvýšit jejich využívání. Tím se zajistí, že zůstanou užitečné pro politiku a další typy případů užití. Tento cíl může zahrnovat také aktuálnější údaje, vizualizace a prezentace. Zahrnuje také další využití indikátorů založených na environmentálních účtech nebo zvyšování povědomí a poskytování informací uživatelům z řad odborníků a veřejnosti.
- Eurostat například hodlá zveřejnit předběžné odhady pro účty energií v roce 2026. Příklady nových komunikačních produktů najdete v oddíle 4.
- Připravit provádění tří nových modulů o lesích, ekosystémech a environmentálních dotacích (oddíl 3). Přípravné činnosti zahrnují dobrovolný sběr údajů, zveřejnění příruček Eurostatu, dohodnutá pravidla pro validaci údajů a školení pro národní zpracovatele údajů.

⁽³¹⁾ <https://circabc.europa.eu/ui/group/c4687299-277c-42f8-8747-dee3f17341de/library/f4f240c1-054c-4363-b598-7b3b9efb14e4/details>

⁽³²⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/6191525/European+Strategy+for+Environmental+Accounts.pdf/b6b67371-bcdf-442e-b323-22c891b717a4?t=1707816517927>

- Spolupracujte s ostatními tvůrci údajů. To se týká jak spolupráce s částmi statistického systému (např. sociální statistikou, aby se vyvinula širší měřítka udržitelnosti), tak s dalšími tvůrci mimo statistický systém (např. s agenturami pro životní prostředí, výzkumnou komunitou a ministerstvy). Zahrnuje to také spolupráci a metodickou koordinaci s mezinárodní statistickou komunitou, například při revizi SNA, ESA 202X a práci na 7. vydání manuálu Balance of Payments and International Investment Position Manual (manuál o platební bilanci a investiční pozici vůči zahraničí, BPM7). Přípravovaný revidovaný standard národních účtů ESA 202X bude zahrnovat přírodní zdroje v mnohem větší míře než dříve.
- Prozkoumejte nové zdroje údajů, abyste zvýšili kvalitu údajů a zefektivnili jejich tvorbu.
- Vytvořit do budoucna výzkumný program pro evropské environmentální účty. První verze výzkumného programu byla vytvořena v polovině roku 2025.

Ke strategii je připojen akční plán se seznamem opatření a lhůt pro každý výše uvedený cíl.

(7) NÁVRHY NOVÝCH MODULŮ A NOVÉ STATISTICKÉ PRODUKTY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Komise může navrhnout nové moduly pro témata uvedená v čl. 4 odst. 2 ⁽³³⁾ – zejména pro dotace na energie – na základě výsledků pilotních studií a studií proveditelnosti provedených členskými státy.

Pro dvě z těchto témat (dotace na fosilní paliva a přizpůsobení se změně klimatu) vyvinula Komise (Eurostat) v posledních dvou až třech letech následující statistické nástroje.

- Dobrovolný sběr údajů o dotacích, které by mohly poškodit životní prostředí, zahájený v roce 2023, který bude pokračovat každý rok. Hodnocení metodiky a výsledků probíhá ve spolupráci s členskými státy.
- Experimentální metodika a makroekonomické údaje o přizpůsobování se změně klimatu na základě dostupných statistických údajů.

Práce EU na těchto dvou tématech je významným mezinárodním příspěvkem k iniciativě skupiny G20 v oblasti chybějících údajů III a k aktualizaci mezinárodního centrálního rámce SEEA CF.

Komise a členské státy budou společně pokračovat ve vývoji nových modulů. Článek 4 nařízení vyžaduje, aby Komise provedla posouzení metodických možností a proveditelnosti peněžního oceňování ekosystémových služeb. Článek 10 nařízení vyžaduje, aby Komise posoudila kvalitu dostupných údajů o dotacích na energie, včetně dotací na fosilní paliva, o přizpůsobování se změně klimatu a o vodě.

Komise (Eurostat) se však domnívá, že není vhodná doba pro navrhování nových modulů, pokud se po nich z politického hlediska nezvýší poptávka. Zavedení těchto tří nových modulů vyžaduje od členských států značné úsilí. Zkušenosti s prvními dvěma vlnami modulů

⁽³³⁾ Účty vody (kvantitativní a kvalitativní), účty výdajů na hospodaření s přírodními zdroji, dotace nebo podpůrná opatření, která mohou poškozovat životní prostředí, a účty odpadů.

zavedenými v letech 2011 a 2014 rovněž ukázaly, že Komise a členské státy musí i nadále investovat do produkčních systémů a do zlepšování produkce údajů v průběhu několika předkládání údajů, než budou produkční systémy vyspělé a kvalita údajů stabilní.

(8) ZÁVĚRY

Od poslední zprávy dosáhly Komise a členské státy dalšího pokroku při zavádění evropských environmentálních účtů podle nařízení (EU) č. 691/2011, zejména prostřednictvím:

- rozšíření oblasti působnosti o tři nové tematické moduly a nové proměnné týkající se investic do zmírňování změny klimatu,
- zlepšení kvality údajů a zefektivnění jejich tvorby,
- rozšíření komunikace o environmentálních účtech,
- vývoje dalších ukazatelů pro uspokojení potřeb uživatelů a
- průběžného posouzení potřeby přizpůsobení evropských environmentálních účtů s ohledem na nové priority a oblasti a zlepšení jejich kvality.